

Romain Gary

Polonya'da
Bir Kuş Var

Türkçesi: Sevgi Tamgüç

Roman

1.

Sığınağın yapımı tanyeri ağarırken tamamlanmıştı. Yağmurdan ııslak, kötü bir eylül şafağıydı; çamlar sisler arasında dalgalanıyor, gökyüzü görünmüyordu. Bir aydır geceleri gizliden gizliye çalışıyorlardı: Almanlar günbatımından sonra yolların dışında maceraya atılmıyor ama devriyeleri gündüzleri, henüz açlık ya da umutsuzlukla mücadeleyi bırakmak mecburiyetine düşmemiş az sayıdaki partizanı aramak için ormanı sık sık tarıyordu. Çukurun derinliği üç, eni dört metreydi. Bir köşeye şilte ve yorgan atmışlardı; dip kısma da her biri ellişer kiloluk on tane patates çuvalı dizilmişti. Şiltenin yanına bir ocak kazmışlardı. Baca deliğı sığınağın metrelerce ötesinde çalılık bir alana açılıyordu. Çatı sağlamdı, bir yıl önce Wilno-Molodechno demiryolu hattında partizanların havaya uçurduğu bir zırhlı trenin kapısından yararlanmışlardı.

“Çalı çırpıyı her gün yenilemeyi unutma,” dedi doktor.

“Unutmam.”

“Dumana dikkat et.”

“Peki.”

“Özellikle kimseye buradan söz etme.”

“Kimseye söylemem,” diye söz verdi Janek.

Baba oğul kürekler ellerinde, eserlerini seyre dalmıştı. Çalılıkların içine gizlenmiş iyi bir *kryjówka*,¹ diye geçirdi içinden Janek.

1 (Leh.) Sığınak.

Wilno Koleji'nde daha ziyade "Apaçilerin soylu şefi Winetou" takma adıyla tanınan -Kızılderililik oyunlarında, Janek şanlı "Koca Shatterhand" adını alırdı- Stefek Podhorski bile onun kokusunu alamazdı.

"Ne kadar zaman bu şekilde yaşayacağım baba?"

"Çok uzun değil. Almanlar yakında yenilecek."

"Ne zaman?"

"... Umudu kesmemek gerek."

"Umudumu kesmiyorum, ama bilmek istiyorum... Ne zaman?"

"Belki birkaç ay içinde..."

Doktor Twardowski oğluna baktı:

"Gizlendiğin yerden çıkma."

"Peki."

"Üşütme."

Cebinden Browning marka bir tabanca çıkardı.

"Bak."

Tabancanın nasıl ateşlendiğini gösterdi.

"Güzel bir yerde sakla. Bu kesede elli kurşun var."

"Sağol."

"Şimdi gidiyorum. Yarın yine gelirim. İyi gizlen. İki ağabeyin öldürüldü... Geride kalan tek varlığımız sensin Koca Shatterhand!"

Gülümsedi:

"Sabırlı ol. Almanların buradan çekip gideceği günler de gelecek... Hâlâ sağ olanların... Anneni düşün... Buradan uzaklaşma. İnsanlardan sakın."

"Peki."

"İnsanlardan sakın."

Doktor Twardowski sisin içinde kayboldu. Güneş yükselmişti ama her yan yine de bulutlu ve sisliydi. Hiçbir esintinin havalandıramayacağı hantal kanatları andıran alabildiğine yayılmış dallarıyla köknar ağaçları puslu havada salınıyordu. Janek çalılığın içine süzüldü, demir kapıyı kaldırdı, merdiveni indirdi ve kendini şiltenin üzerine bıraktı. Sığınağın içi zifiri karanlıktı. Aya-

ğa kalkarak ateşini yakmaya çalıştı. Odunlar nemliydi. Sonunda tutuşturmayı başarabildi, şilteye uzandı, kalın kitap *Centilmen Kızılderili Winetou*'yu eline aldı. Okuyamadı. Gözkapakları kapanıyor, yorgunluk tüm bedenini, beynini uyuşturuyordu... Derin bir uykuya daldı.